

26. évf. 24. sz.

Tavaszi Hír

Heves, 1913, augusztus 24.

24. szám

XIII-ik évfolyam.

HEVES ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egyszerű 3 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

Árjegyzék a következő számban.

Főszerkesztő: Fintha Dezső
Felelős szerkesztő: Székely Miklós

Szerkesztőség és kiadóhivatal.

HEVESEN, a könyvnyomdában

Kéziratok vissza nem adatnak

Sir a falu . . .

Egy elveszett háborúval fölér ennek az országnak a kára, s mi, kőfalak közé zárt emberek, akik csak a veszedelmekről, a vizek áradásáról, a kalászkok pusztulásáról kaptunk nap-nap után ijesztő híreket, azt hittük, hogy inség és nélkülözés fog reánk nehezedni. Mert úgy vagyunk mi, akiknek ninesen kezek világon többünk, mint egy irásztalunk, vagy mint egy darab papírosuk, amit tebe írunk betűkkel, úgy vagyunk mi, legyünk orvosok, ügyvédek, hivatalnokok, kereskedők vagy akadémikusok, akiknek normális időkben nem kell törődnünk a barázdával és rajtuk felnőt kalászkokkal, s akiknek egyetlen mesgyéjük, egyetlenegy kalászk ninesen hogy amikor a kalászkok pusztulásáról kapunk hírt, nekünk is eláll a léleketünk és — amikor feleszmélünk — első szavuk

ugyanaz mint a gazdálkodó emberé: mi lesz velünk? Nines buza, nines semmi. Minden, de minden drágább lesz, s mi már mostani drágaságot is alig áljuk. Mert valamennyiünk sorsa akik itt élünk ebben az országban, ott dől el a földeken a kaszák éle alatt.

Ha lehet megnyugtató ezekben a napokban, úgy a földművelésügyi minisztériumnak most kiadott termésbeeslése bizonyosan az. Sőt egyenesen vigasztalás az mindenki számára. Mert mi akik csak a pusztulásról, a teljes romlásról kaptunk eddig képet, most ebből a jelentésből azt látjuk, hogy mérhetetlen a kár, ami megnyomorított bennünket, egyes vidékeket évekre vetett vissza a természet haragos kedve, de nem lesz nyomor, lesz ennivalónk, meg fogunk tudni élni szerényen, összehúzódva. S olyan szerény emberek vagyunk mi, hogy ennek

is nagyon, de nagyon örvendünk

A magyar föld ősi ereje, termékenysége, áldott jósága megtart bennünket továbbra is. Mert ennek és semmi másnak köszönhető, hogy a nagy esőzések, felhőszakadások, jégverések, árvizek, nagy szelek és hideg idő ellenére is lesz elég buzánk, mint volt a tavalyi esztendőben.

Ilyenkor kell igazán érezni mindenkinek, hogy mi ez a föld a mi számunkra.

És mégis szomorúan látjuk, hogy éppen azok, akik elsősorban érzik ennek a földnek áldásait, akik ott nőnek fel az ugaron, a mindnyájunkat megtartó barázdák mellett, — lesznek hűtlenek ehhez a földhöz. A falvak népéről beszélünk nem a misera plebs contribuensről, amely messze idegenbe megy bányamunkásnak, hogy megszerezze a mindennapi hánem azokról, akik gazdák gyermekei, akik magukénak

Változások.

Kimentem a sötét éjbe,
Fent az égről sok czeruvi
Csillag ragyogott beléje,

Jobbra-balra sötét foltok
S jött a hajnal és fényével
Minden csillagot kioltott,

Kelet felől az ég alján
Jött a nap, e borzos piktor,
Mindent véres színbe mártva,

Aztán lassan, fokról-fokra
Mind világosb lett a tájék
S mind fehérebb füve, bokra,

Változások, keverékek:
Estig semmi sines belőie!
Egy nap csak az emberélet...

Hidvégi József.

Vallomás

Írta: Ozsyp Dejmov.

A férfi gyöngéden átölelte nejét.
— Vihar van keletkezőben és én azt hittem, ma még a városba kocsizhatunk.

— Maradjunk itthon, itt mindennél jobb mint másutt.

Az asszony épp ma érkezett haza külföldi utjáról. Egész nyáron távol volt férjétől, akinek ezalatt egyetlen gondolata sem volt más mint nagy jövedelmező terveket csinálni, amivel gazdaggá fogja tenni nejét, kit imádatos rajongással szeretett. Vajjon neki is mindig én voltam eszében — gondolta magában, ahogy elnézte vele szembe ülő bájos nejét.

Késő ősz volt már, de oly kellemes meleg, akár májusban. Két óra felé azonban már erősen alkonyult. Az ebédlőben felgyújtották a lámpákat. A nyárlak körül minden esendes volt.

Az asszony felkelt és sált vett magára. Aztán nyugtalanul járt kelt egyik helyről a másikra.

Az ablakdeszkán nyitott könyv feküdt

Künn a fák mélyre hajtották ágaikat. Az ablaküvegek megzörrentek, nyugtalanságot osont a szobába. — Fázol? — kérdezte a férj nejét,

— Igen... nem... fázom.

— Jó, hogy itt maradtunk. Hová megy? Mindjárt itt a vihar.

— A kertbe megyek. Rögtön vissza fogok jönni.

— Vidd ernyődet.

Mintha nem hallotta volna férje szavait a nő, ment előre, ki a sötétbe. Pár perceel utóbb férje követte.

Az asszony gyorsan körüljarta a kertet. Az alléban egész sötét volt, szemének felé messziről világított. Nem is esudálkozott, ahogy megpillantotta férjét, nem állt meg, csak megváltoztatta lépéseit, hogy ütemre menjenek együtt. A szél felborzoló haját s egy fűt homlokára esuszott. A fák ágai között különös rezgés hallatszott, hosszan elnyújtott sirása a szélnek, ami a költőt lelkesíti, de ideges embert nyugtalanít.

— Mi van veled kedvesem? — kérdezte a mérnök és megállt.

— Az ő hangja hívott — felelt a nő és két kezét mellére szorította. — Olyan

mondhatnak valamit, — ki többet, ki kevesebbet, — ebből a földből, akik nem mások napszamosai, hanem a maguk gazdái lehetnének. Ezek is jönnek, hűtlenül ott-hagyván a fölpet. Jönnek fel ebbe az átkozott nagy városba, lesznek a négyemeletes bérkaszárnnyák zugszobáinak ágyrajárói, lesznek gyári munkások, s önként, nem a nyomor miatt hagyták ott a szelid szellővel simogatott gyönyörű, selymesfüvű mezőket, a kalászokat, az egészséges, éltető levegőt, a csendes falut, hogy napszamosai legyenek a piszkos gyáraknak, a zakatoló siketítő, idegeket roncsoló gépek között, kóromban és füstben. Vagy feljönnek „szolgálni“, cselédnek,

Nem lenne semmi baj, ha az erős fiúk és lányok azalatt, amíg odahaza pihen minden munkadolog után látva hólapokra jönnének ide közénk, s aztán, amikor kinyílik a mező, mennének vissza megtakarított pár forintjukkal. S nem volna semmi baj, ha a lányok két három évi szolgálat után száz, kétszáz forinttal visszakérülnének a faluba, ott férjhez mennének, s szülnék az egészséges, a földet szerető gyermekeket.

De nem így van!

Legények, akik felszabadultak ide Pestre a gyárak rengetegébe, többet falusi földmivelők aligha lesznek. Egy két évig még viselik a falusi ruhát, aztán szögyelik már azt is, levetik, s magukra vesznek „uri“ rongyokat. Itt pedig napszamoskodnak - mert hiszen tanult mesterségük ninesen nyavalyognak, nyomorognak. De megrontotta őket ez a város a maga ligetjével, szórakozásaival. A falu mindezt nem nyújtja, s ők ezért ott hagyják bolond fiatal fejjel a falut.

A lányok pedig — ámbár konzervatívabbak és java részük haza megy — túnezolások, warstlizások, katonákkal való ismeret-ségek után vagy kiélten, vagy ki- raffináltan kerülnek haza, vagy itt maradnak, itt mennek férjhez. Kihez? falubeli legényhez, aki rosszul kereső napszamos, mert, tanult iparos nem igen veszi el őket. Van elég városi leány, aki- ben ezek válogathatnak.

S aztán jönnek a gyerekek — a külteleki bérkaszárnnyák vékonylábu nagyfejű, sovány gyermekei. Lesz, ami apja volt: napszamos, de már gyengébb testalkattal és hajlamos az alkoholra, a kártyára, löversenyre

Igy vesz el a falu. Ma még talán kevesen látják a veszedelmet, de hogy meg van, azt mindenki tudja, aki egy kicsit körül- néz.

Alispáni jelentés 1912. évről.

(Folytatás)

Az ötödik fejezet a közoktatási és közművelődési ügyeknek van szentelve. Kezdi a kisdodováson, ahol sajnálattal kénytelen megállapítani, hogy itt a haladás alig észlelhető, távolról sem tart lépést egyéb közoktatásügyi intézmények haladásával. Ennek okát részint a községek nehéz anyagi helyzetében, részint az állam által e célra adott s költségvetésileg biztosított összeg feltűnő csekélységében találja meg. A vármegyében a kisdodovást 30 ovoda, 8 állandó és 82 nyári menhely látta el. Hozzávetőleges számítás szerint mintegy 15.000 gyermek szorul kisdodovai gondozásra. A népnevelésügye e téren fejlesztést követel: tudva azt, hogy az illetékes tényezők ennek szükségességét érzik és ismerik, az remélhető is; örömmel látjuk hevesiek, hogy Hevesen még egy ovoda felállítása is tervbe vétetett.

Az elemi iskola ügye terén, bár a fejlesztés és haladás határozottan észlelhető, azonban az ez irányban fennálló szükséglet még fokozottabb fejlesztést követel. (Ezen kérdés alkalmat ad nekünk hevesieknek ezuttal is arra, hogy az illetékes hatóságok és tényezők által is jól ismert, tarthatatlan, halasztást nem tűrő évek sora óta a legfeneketlenebb kátyuban

volt mint ifju Isten, beszédének hangja elvárásolt.

— Ki? — kérdezte a férj és arcából rémület és kíváncsiság tükröződött.

— Olyan volt a hangja, mint a gyengéd fuvólának hangja, sohasem hallottam ilyent, Hogy mit beszélt nem tudom. Mindent elfelejttem. Csak arra emlékszem, milyen szívhezszóló volt a hang, mikor szerelméről beszélt.

Az allé végére értek és kijutottak a szabadba. A szél egy irányba hajtotta a fák ágait és a levelek visszajáról látszóttak, Látszott, hogy az asszonyt bántotta a szemébe hulló hajfürt és mégsem simította el onnan.

— Kezemet arcához szoritotta és én éreztem, mint remeg szempillája, amely, mikor arcához simult, úgy simogatott mint a selyem. Nem tudtam, hogy ilyen érzés is létezhetik,

A szél tovavitte szavait, A férj mintha tébnyultot hallgatott volna úgy borzadt.

— Hogy ilyen érzés — kérdezte és

szavaiban a kétségbeesés reszketett.

— Hogy ilyen érzés létezik — kiáltotta az asszony ki a sötétségbe.

A férj kinyújtotta kezét és elvonta az asszony szeméről a hajfürtöt.

— Köszönöm — szólt a nő. Aztán tovább folytatta: — Mint a villám oly gyorsan ment lelkemen keresztül ez az érzés. Sohasem tudtam ilyen ember létezéséről, És mégsem fogom látni többé. Nem akarom!

— Menjünk haza, rögtön esni fog — szólt a férj — Te bizonyára képzeldől Nem történik semmi. Ideges vagy. A vihar izgat. Jöjj.

— Ne érints — sikoltott a nő, tulkiáltva a vihart. — Most nem szabad érintened engem. Ne is láss, ne is álmodj felőlem. Uram és parancsolóm vagy. Később-később megint jogosan követelhetsz. De most-most úgy sem engedelmesskedjék. Nem félek tőled.

Folytatjuk,

A feleségem alszik.

Szerenád.

A feleségem alszik: esend legyen!
Ki erre jár, menjen lábujhegyen!
Hozzátok közelb a virágokat
Had lopjanak lelkébe álmokat,
Miktől mosolyg és boldogan örül
Vegyék illattal őt, színnel körül,
Zöld levelek közt eserjék ága-bogán,
Zengjen búbajos dalt a csalogány
És szőjje zöldes fityolát a hold
Amin keresztül szellő sem hatolt!
S ha esőkre vágyik, hívja nevemet,
Szerelmes árnyak szárnyra keljenek
Öleljék egymást, miként ő meg én
Nászunknak édes, boldog éjjelén ..
A feleségem alszik.....

Hidvégi József.

BORSAJTÓ

és szőlőzuzó gyártmányainkat ajánljuk a t. szőlősgazdák figyelmébe. DEBRECENI VASÖNTÖDE ÉS GÉPLAKATOSSÁG
Debrecen, II., Padhúzi-u 22. + Alapítatott 1882-ben.

elsüllyedt nép ikolai ügyünk szárazra való kihuzására kérve kérjünk mindenkit akiknek csak legkisebb beleszólása van, emelje fel szavát ennek érdekében; ennél soha hasznosabb, üdvösebb, hazafiasabb közhasznú munkát nem fog végezni senki. Ohajtjuk, várjuk és követeljük! Szerk.:) Megállapítja Alispánunk, aki a közigazgatásnak a szó legszorosabb értelmében, teljes tökéletes ismerője, hogy az évenként előforduló és a községeknek nagy költségeket okozó tankötelesek összeírása megbízhatatlan és káros. — 35.634 mindennapi tanköteles közül 34.713, 14464 ismétlődő köteles közül 11.796, 1.352 iparos és 133 kereskedő tanonc járt iskolába, a vármegyébe 192 286 K. államsegély lett kintalva. Az 1908. év 45. t. cz. az ingyenes népoktatásról teljesen érvényre jutott. 1912. évben 3 új iskola keletkezett, száma összesen 195. Ismétlődő iskola 162, gazdaságirányú állami jellegű 9 volt. Tanító volt 473 és pedig 315 férfi és 158 nő. Polgári iskola 6 volt, amelybe 825 tanuló járt, akiket 58 tanító oktatott. Tanítókat, tanítónőket 2 képző oktatott, oklevelet nyert 20 Legfontosabb közművelődési intézményünk a vármegye áldozatkészségéből emelt siketnéma intézet, amelynek áldásos működésében 62 növendék részesült. Az angolkisasszonyok felsőbbleányiskolájában 132 tanuló volt. Az egri és gyöngyösi főgimnázium, valamint az egri főreáliskola 1135 tanulója volt. Az egri érseki jogakadémia az első félévben 107, a másodikban 92, a hittani intézetnek pedig 37 hallgatója volt.

Folyt. köv.

HIREK.

Árvíz a vármegyében. Szent István napján több helyen oly iszonyu felhősza-
kadás volt, hogy a Bene és Majzik patakot amyrára és oly hirtelen megdagasztotta, hogy medrokból kiléptek. Ezen patakok mentén fekvő községekben Detken, Nagylúgeden, Tarnaszadányban iszonyu pusztítást végzett, házakat rombolt össze, állatokat ragadott magával a féktelen ár. A községek járási főszolgabírái Dr. Remenyik, Bán és Bíró József azonnal a helyszínen termettek, akik a védekezés és mentési munkálatokat a legnagyobb eréllyel intézték. Nagy veszély fenyegette a szabályozott Tarna folyó mentén fekvő községeket, mert ezen folyó is úgy megdagadt, hogy minden percben várható volt a gát elszakadása, melynek bekövetkezése kiszámíthatatlan károkat okozott volna. Ez azonban a hatóságoknak a védekezés érdekében tett erélyes és szakszerű intézkedések folytán nem következett be. Járásunkban legtöbb kárt szenvedett a zsályi gróf Almásy-féle uradalom, ahol mintegy 1500 kereszt gabona termést se a víz nem meg az árvíz. A vármegye egyéb helyén is Parád, Egeres h., Vámosgyök, Hatvan környékén is erős eső ékek voltak, ahol szintén nagy károkat okoztak.

Szép akar lenni? akkor használja a Kriegner féle szépítő szereket, melyek

hirnevesek az egész világon. A Kriegner-féle Akácia-erém 2--3 nap alatt minden szépség hiányt, szeplőt, májfoltot, pattanást, ráncot eltüntet, teljesen ártalmatlan. Fehéríti, üdíti, simítja a bőrt, tehát szépít, fiatalít. Ára 2 korona. A Kriegner-féle Akácia-szappan kellemes illatú, tartós és üdítő hatású, ára 1 korona. Kriegner-féle Akácia-puder védi a bőrt a nap és szél befolyása ellen. Egy doboz ára 1 korona. Aki ezeket a kozmetikai szereket használja, annak nem kell vénüléstől tartania, szépségét megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes gyógyszerárakban. Póstán küldi az egyedüli készítő: Kriegner gyógyszerár, Budapest, Kálvin-tér.

Legnagyobb öröme a szülőnek, ha gyermeke egészséges és szépen fejlődik. Minden anya tudja, hogy ezt csakis úgy érheti el, ha gyermekét rendszeresen a Nestlé-féle gye mekliszttel táplálja, mely készítmény a csecsemők, a beteg és egészséges gyermekek legjobb tápláléka — Próbadobozokat díjtanul küld a Henri Nestlé cég, Wien I., Biberstr. 58.

Verekedés Kömlőn. Szász Sándor és Himer András kömlői legények összeszólalkoztak valami fölött azonban kevesen voltak a tanúk megvárták ügyük elintézésére a legalkalmasabb időt nagyboldogasszony napját, hogy a fényes tény emlékezetes maradjon — össze jöttek tehát a Szombati József korezmájában és Himer még él meg fujga ünnepeit ezen napot. Több késszurás nyoma fogja emlékébe idézni augusztus 15-ét.

Ő felsége 84 ik születése napján f. hó 18 án a rom. kath. templomban hálaadó szent mise volt, amelyet Ngs. és fűd Puchlin Kázmér esperes plébános mutatott be. s amelyen a hatóságok képviselve voltak.

Szerkesztői üzenet.

Kovács Gusztáv Heves. Nyilttér cikke amennyiben ez közölt nem szolgál és kizárólagosan személyes kérdéssel foglalkozik nem közölhető.

Arlejtési hirdetés.

Boconádon (Heves megye) iskola és tanítói lakás építendő. Bővebb felvilágosítást a méretek és tervekről rom. kath. iskolaszéki egyházi elnöknel kaphatni: Zárt ajánlatok ugyancsak intézendők f. év szeptember 20-ig.

Iskolaszéki Elnök.

NESTLÉ FÉLE
régbevált **GYERMEKLISZT**
a legjobb és legolcsóbb
DOBOZ 1.30 *MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
Próbadozot ingyen küld: HENRI NESTLÉ, Wien, I. Biberstr. 58.

MEZEI ISTVÁN fodrász terme.

Tisztelettel értesitem a n. érdemű közönséget, hogy borbély és fodrász üzletemben a háznál való kiszolgálást is elfogadom, valamint hajmunkák készítését elvállalom. — Olesó árak.

== Jó kiszolgálás. ==

HEVES.

Schunda-féle

teljesen új

Cimbalom
jutányos árban eladó.

Czima kiadóban.

Egy sarok bolt a fő utcán

kiadó Tudakozódni a kiadó-

hivatalban lehet.

Minthogy a besztercebányai elsőrangú vegyi-tisztító, ruha-festő és fehérnemű gőzmosógymár képviselőjét Kemény Dávid urtól megkaptam, elvállalom minden — e — szakmába vágó munkát.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

ROSENBERGER ADOLFNÉ

Heves. Izraelita iskola.

KÖZÉPISKOLAI

(gimnáziumi és polgári)

tanulókat magán uton való tanításra elvállalom.

Tanítási idő:

dél előtt 8—12

délután 2—4

Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalában nyerhető.

Vitéz Nándor

okl. kőműves mester Heves.

Elvállal minden nemű kisebb-nagyobb új építéseket, átalakítást és javításokat is. Valamint szakértői megbízásokat, tervek és költségvetések készítését, úgy az építető, mint kívánatra a vállalkozóknak is.

Kertész Soma

festő Hevesen

(közvetlen a piacér mellett) Dárányi-utca (sajátház).

Elvállal a kor követelményeinek megfelelő, legjobb kivitelű.

Szobafestő,

mázoló, címfestő és minden e szakba vágó munkát, minden verseny fölötti olesó árban. Továbbá bármilyen komplikált kézimunka rajzot és kézimunkákra festést (selyem stb).

Kívánatra a legújabb mintákat vidéken is bemutatja.

Hirdetéseket

	legolcsóbban	
	: felvesz a :	

kiadóhivatal.

Imakönyvek

dus választékban kaphatók

könyvnyomdánkban.

ADLER JÓZSEF**könyvnyomdája és könyvkötészete**

Könyvnyomdában, mely a modern kor igényeihez teljesen megfelelően van berendezve, izléses kivitelben, jutányos árak mellett készülnek heti és havi folyóiratok, alapszabályok, zárszámadások, egyházi, községi és egyéb hivatalos nyomtatványok, levelek, levélborítékok, számlák, levélfejek, falragaszok, béli és menyegzői meghívók, eljegyzési kártyák, étlapok, táncrendek, névjegyek, gyászlapok stb. nyomdai szakba vágó nyomtatványok.

Könyvkötészetemben elvállalok minden e szakmába vágó munkák csinos és izléses kivitelben való elkészítését, — valamint dobozokat is — hivatalos kezelési könyvek a megrendelés napján készülnek el. — Raktáron tartok **katholikus** és **református imakönyveket** papír, vászon, bőr, chagrén, párnázott borjú- és a chátbőr, imitatio és valódi esontkötésben eredeti könyvkiadói árban. Bármely kiadó által kiadott könyv beszerzését elvállalom.

Községi, körjegyző és ügyvédi nyomtatványok állandó nagy raktára.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

HEVES Fő-utca 610.*Újdonság: látképes levelezőlapokban**nagy választék.*